

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie z zażalenia **T. S. i Spółdzielni Mieszkaniowej „N.” w L.**,
na postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Zamościu z dnia 14 maja
2024 r. o umorzeniu śledztwa w sprawie sygn. akt PO [...],
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 17 grudnia 2024 r.,
wniosku Sądu Lublin - Zachód w Lublinie,
o przekazanie sprawy
do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

postanowił

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
Kielcach.**

UZASADNIENIE

T. S. oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa „N.” w L. wnieśli zażalenie na
postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Zamościu z dnia 14 maja
2024 r. o umorzeniu śledztwa w sprawie sygn. akt PO [...]:

„I. w sprawie zaistniałego w okresie od 20 września 2006 r. do 9
października 2009 r. w L. i w Ś. niedopełnienia obowiązków służbowych przez
sędziego komisarza M. Z. , nadzorującego postępowanie upadłościowe A. Sp.
z.o.o., prowadzone przez XVIII Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i
Naprawczych Sądu Rejonowego Lublin Wschód w Lublinie z siedzibą w Ś., w

zamiarze osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez nabycie nieruchomości po zaniżonych kosztach przez osoby powiązane rodzinie z sędzią, wchodzącej w skład masy upadłości Spółdzielni Mieszkaniowej K., której upadłość również nadzorował sędzia M. Z. z syndykiem masy upadłości T. S. , poprzez sprawowanie niewłaściwego nadzoru nad czynnościami syndyka T. S. w sprawie upadłości spółki A. Sp. z.o.o. w szczególności poprzez:

- przeprowadzenie w dniu 15 lutego 2008 r. w sprawie sygn. akt [...]/06, zgromadzenia wierzycieli i zatwierdzenie układu zawartego na tym zgromadzeniu wbrew wówczas obowiązującym przepisom ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, w tym poprzez niedopuszczenie do głosowania T. S. mimo, iż nie był wykreślony z listy wierzycieli upadłego;

- zezwolenie postanowieniem z dnia 19 stycznia 2007 r., sygn. akt [...]/06, na sprzedaż z wolnej ręki w drodze wyboru najkorzystniejszej oferty, za cenę niższą niż poszczególne jednostki wartości oszacowania składników ruchomości upadłego w postaci samochodu m-ki T. nr rej. L. za zbyt niską cenę w sytuacji, gdy winien zezwolić na zbycie samochodu w drodze licytacji, co pozwoliłoby na uzyskanie kwoty wyższej;

- zatwierdzenie sprawozdania syndyka z pominięciem kwoty zwrotu nadpłaconego przez spółkę podatku VAT w postaci zwrotu przez Urząd Skarbowy w P. dwóch kwot: 112.499 zł i 404.993 zł za lata 2007 i 2008;

- zatwierdzenie sprawozdań finansowych syndyka masy upadłości T. S. bez prawidłowej ich analizy i nadzoru, co pozwoliło syndykowi na przywłaszczenie nienależnych mu kwot, poprzez nadużycie przez tego udzielonych mu uprawnień wskutek obciążenia masy upadłości nieuzasadnionymi wydatkami w łącznej kwocie 1.159.016,94 zł, o co Prokuratura Okręgowa w Lublinie w dniu 29 czerwca 2015 r., sygn. akt [...], skierowała przeciwko niemu akt oskarżenia, czym działał na szkodę interesu prywatnego spółki A. Sp. z.o.o. w upadłości, tj. o czyn z art. 231 § 2 k.k. w z w. z art. 12 § 1 k.k. - wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.);

II. w sprawie zaistniałego w dniu 22 kwietnia 2008 r. w Ś. przekroczenia uprawnień przez przewodniczącego składu orzekającego z Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku XVIII Wydziału Gospodarczego do Spraw Upadłościowych i Naprawczych I.G., która, działając w zamiarze osiągnięcia korzyści majątkowej dla innych osób, w sprawie sygn. akt [...] /06 wydała postanowienie zatwierdzające układ zawarty przez upadłego A. Sp. z o.o. w K. z wierzycielami na zgromadzeniu wierzycieli w dniu 15 lutego 2008 r., wbrew wówczas obowiązującym przepisom ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, czym działała na szkodę interesu prywatnego spółki A. Sp. z o.o. w upadłości, tj. o czyn z art. 231 § 2 k.k. - wobec stwierdzenia, że czyn ten nie zawiera znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.);

III. w sprawie zaistniałego w dniu 18 grudnia 2007 r. w Lublinie przekroczenia uprawnień w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez sędziego komisarza, zajmującego się sprawami Spółdzielni Budowlano - Mieszkaniowej K. z siedzibą w L., poprzez uwzględnienie wniosku syndyka w/w spółdzielni na zezwolenie na ustanowienie spółdzielczych własnościowych praw do lokali użytkowych o numerach 148, 152, 155, 156, 157 i 158 przy ul. J. w L. oraz lokali Nr 150, 151, 152, 154 i 159 przy ul. J. w L. - na rzecz P. P., czym poświadczono nieprawdę w umowach i aneksach do umów dotyczących ustanowienia spółdzielczego własnościowego prawa do lokali o numerach 148, 152, 155, 156, 157 i 158 przy ul. J. w L. oraz lokali Nr 150, 151, 152, 154 i 159 przy ul. J. w L., opatrzonych datami wstecznymi, a które to umowy były sporządzone przez syndyka masy upadłości reprezentującego Spółdzielnię Budowlano - Mieszkaniową K. z siedzibą w L., czym działano na szkodę interesu prywatnego Spółdzielni Budowlano - Mieszkaniowej K. z siedzibą w L. tj. o czyn z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. - wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.)

IV. w sprawie zaistniałego w bliżej nieustalonym miejscu i czasie jednakże w okresie od 22 czerwca 2007 r. do dnia 20 lutego 2009 r., w L. przekroczenia uprawnień w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez syndyka masy upadłościowej, zajmującego się sprawami Spółdzielni Budowlano - Mieszkaniowej

K. z siedzibą w L., poprzez poświadczenie nieprawdy w umowach i aneksach do umów dotyczących ustanowienia spółdzielczego własnościowego prawa do lokali Nr 148, 152, 155, 156, 157 i 158 przy ul. J.1 w L. oraz lokali Nr 150, 151, 152, 153, 154 i 159 przy ul. J.2 w L., czym działano na szkodę interesu prywatnego Spółdzielni Budowlano - Mieszkaniowej K. z siedzibą w L., tj. o czyn z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. - wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.)

V. w sprawie mającego miejsce w Lublinie, w bliżej nieustalonym czasie jednakże w okresie od 22 czerwca 2007 r. do 2018 r., używania dokumentów w postaci umów dotyczących ustanowienia spółdzielczego własnościowego prawa do lokali Nr 148, 152, 155, 156, 157 i 158 przy ul. J.1 w L. oraz lokali Nr 150, 151, 152, 153, 154 i 159 przy ul. J.2 w L. i aneksów do wyżej wymienionych umów tj. o czyn z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. — wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.).

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, będący sądem miejscowo właściwym do rozpoznania zażalenia, postanowieniem z dnia 19 listopada 2024 r., sygn. akt IV Kp 558/24, zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na zagrożenie dobra wymiaru sprawiedliwości, wynikające z faktu objęcia zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa osób, które były sędziami Sądu Rejonowego w Lublinie (I.G.) i Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie (M.Z.) i są znane sędziom orzekającym w Sądzie Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie z kontaktów zawodowych oraz towarzyskich. Okoliczność ta mogłaby wywołać w zewnętrznym odbiorze uzasadnione wątpliwości, co do warunków do rozpoznania zażalenia w sposób w pełni obiektywny przez sąd miejscowo właściwy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko wyjątkowo, gdy wymaga tego dobro

wymiaru sprawiedliwości. Do okoliczności za tym przemawiających należą między innymi sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie (choćby mylne) o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny przez sąd miejscowo właściwy. Obowiązek wykazania, że zachodzą takie przesłanki spoczywa na sędzie występującym z inicjatywą w trybie art. 37 § 1 k.p.k.

Temu obowiązkowi Sąd Rejonowy w tej sprawie sprostał. Powołane w postanowieniu okoliczności sprawy, w szczególności związane objęciem śledztwem czynu polegającego na niedopełnieniu obowiązków przez ówczesnych sędziów Sądu Rejonowego w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie (obecnie sędziów Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku – I.G. oraz Sądu Okręgowego w Lublinie – M. Z.) przemawiają za przekazaniem niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na zagrożenie dobra wymiaru sprawiedliwości. Zaistniała sytuacja może bowiem budzić u stron, a zwłaszcza u skarżących, uzasadnione wątpliwości co do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Dobro wymiaru sprawiedliwości musi przy tym być rozumiane nie tylko jako wymóg zapewnienia bezstronności subiektywnej sądu, ale ma na celu także zabezpieczenie zewnętrznych przejawów bezstronności. Dlatego bezpośredni związek sprawy z byłymi sędziami sądu właściwego do jej rozpoznania (ale w dalszym ciągu pełniącymi urząd sędziego) może w odczuciu społecznym zrodzić obawy o zagrożenie dla bezstronności orzekania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2023 r., I KO 19/23). Aby wyeliminować wątpliwości co do obiektywnego orzekania przez sąd nadzorujący postępowanie przygotowawcze w sprawie z zażalenia T. S. oraz Spółdzielni Mieszkaniowej „N.” w L., a jednocześnie przyspieszyć rozpoznanie przedmiotowego zażalenia, należało przekazać tę sprawę do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi.

O wyborze sądu przekazania zadecydowało kryterium terytorialne. Sąd Rejonowy w Kielcach znajduje się w stosunkowo niedalekiej odległości od sądu miejscowo właściwego, co ma znaczenie z punktu widzenia ekonomii procesowej, a jednocześnie należy do obszaru innej apelacji, co, biorąc pod uwagę okoliczności

sprawy, powinno zapobiec ewentualnym obawom skarżących o rozpoznanie złożonego przez nich zażalenia w warunkach braku bezstronności.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[a.ł.]